

Popiersie Stanisława Staszica

Prezentowane popiersie Stanisława Staszica wykonane zostało prawdopodobnie w Fabryce Samochodów Specjalizowanych „Polmo-SHL” im. Stanisława Staszica w Kielcach w poł. lat siedemdziesiątych XX w. Pierwotnie odsłonięto je w budynku administracyjnym FSS „Polmo-SHL” 20 stycznia 1976 r. podczas obchodów związanych ze 150. rocznicą urodzin Stanisława Staszica. Zakład w tym czasie już od prawie roku nosił imię tego wielkiego polskiego uczonego. Odlew żeliwny przedstawia mężczyznę w surducie, z Orderem Orła Białego oraz gwiazdą orderową, z tyłu znajduje się plakieta z napisem: „STANISŁAW/ STASZIC/ umarł w stycz./ 1826 r.”.

Jest to kopia popiersia odlanego w 1900 r. na podstawie modelu przechowywanego w Hucie w Białogonie. Wykonanie modelu rzeźby przypisuje się pochodzącemu z Bawarii Ludwikowi Kaufmannowi lub Jakubowi Tatarkiewiczowi, uczniowi czeskiego rzeźbiarza Pawła Malińskiego. Ciekawostką jest, że popiersie wykorzystano początkowo w pomniku Stanisława Staszica odsłoniętym w parku miejskim 2 września 1906 r. z inicjatywy ówczesnego prezydenta miasta Władysława

Garbińskiego. W zbiorach Muzeum Historii Kielc znajduje się pocztówka ze zdjęciem pomnika Staszica w dniu odsłonięcia. Popiersie wieńczyło pomnik niespełna dwa lata. W 1908 r. zastąpiono je większym, wykonanym z białego marmuru przez kieleckiego rzeźbiarza Wacława Smyczyńskiego.

Wykonana na postawie tego samego modelu rzeźba znajduje się na kieleckim Białogonie, na terenie Skweru Brzezinki w pobliżu Kieleckiej Fabryki Pomp nawiązującej historią do założonej przez Stanisława Staszica w 1917 r. Huty Aleksandra.

Rzeźba stanowi część daru przekazanego Muzeum Historii Kielc przez Zakłady Wyrobów Metalowych SHL S.A. w Kielcach w 2015 r. Popiersie było eksponowane na wystawie stałej w Muzeum Historii Kielc, a obecnie na wystawie „100 lat Huty Ludwików w Kielcach”.

BT